

NAPREJ

Glasiło jugoslov. socialno demokratične stranke.

Izhaja raz en nedelj in praznikov vsak
dan opoldne.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom
za celo leto K 36—, za pol leta K 18—, za
četrt leta K 9—, za mesec K 3—. Za Nem-
čijo celo leto K 40—, za ostalo tujino in
Ameriko K 48.

Posamezna številka 14 vin.

Št. 104.

V Ljubljani, sreda dne 8. maja 1918.

Leto II.

Naša delavska armada.

Mnogi listi so te dni pisali, na mnogih zbo-
rovanjih je delavstvo povedalo, kaj pomeni
prvi majnik, in vsakdo je lahko čital, vsakdo
slišal, ki le slišati hoče.

Odkar se sploh prvi majnik praznuje kot
delavski praznik, nas je posebno povzdignila
in utrdila ena misel: da je mednarodni praznik.
To je dalo našemu dnevu tak sijaj, da se mo-
remo danes ponosno potrkati na prsi, te dni
smo pokazali svojo edinost, te dni smo si pri-
segli svojo skupno pripadnost, vsi, vsi brez-
pravni in brezdedinski, ne oziraje se na jezi-
kovne in plemenske razlike, ne oziraje se na
državne meje! Pokazali smo nacionalističnim
hujšakom naše države, da za njih brezvestno
divjanje nimamo smisla in tudi ne časa. Poka-
zali smo, da smo nepristopni za njihove bojne
čete, toda pokazali smo tudi onim, ki daleč čez
meje naše države razprejajo niti svoje politike,
da se ne brigamo za njih spletke, ne oziraje se
pri tem na prijateljstva kakšne velesile, ki je bilo
sklenjeno proti zvestobi druge, zagovarjajoč
naše zavezništvo, ki obsega proletarce vseh
dežel. Tako smo ravnali 24 let. Tedaj je prišla
vojna, pa je naša naše delavske armade pre-
majhne, preslabe; prišel je prvi majnik 1915,
pa je bil naš praznik naš žalostni dan. Zelo
potrti smo ga primerjali s prvimi majniki prej-
šnjih let, polni jeze in strasti smo opazovali,
kako se je najstrašnejše, najbolj divje vrtilo
okrog nas, grizli se z veliko žalostjo v ustnice,
ako smo mislili na to, kako je naša krasna in-
ternacionala ležala na tleh, zvezana in teptana.
Pa ni bila mrtva! Internacionala, ta ideja ne
more umreti. Ako se v posameznem boritelju
poizgubi, tedaj zopet vstaja pri stotinah, ako
se preganja, se pojavlja v srečih vseh navdu-
šenje, čut dolžnosti, da ji pripomoremo do nje-
ne pravice. Ako je obrekovana in oblatena, te-
daj se zasvetli za nas tem svetlejša.

Vojna razsaja dalje. Razum, človeštvo sta
bila vsak dan, vsako uro zatajevana in poni-
žana. Vsakdo izmed nas je občutil kot težko
ponižanje in zatiranje, da je brez moči opazo-
val, kako je brezumnost divje gospodarila,
kako so zatajili človeške pravice in zavrgli
vse kulturno bogastvo, in so se ljudje brez-
umno žrtvovali. Toda šlo je dalje, dalje. Tedni
in meseci so se zdeli trepetajočim materam in
čakajočim otrokom tako dolgi, kakor dolga,
dolga leta, prešlo je zopet leto, drugo tudi in
zopet smo stali pred našim majnikom poni-
žani, skoro potrti. To je bil drugi majnik v
vojni, leta 1916. Mnogo jih je obupalo, v mno-
ga srca se je vrnil dvom, mnogo se je oprijelo
drugih nauk, drugih učiteljev in veliki, ve-
liki narod, proletarijat vseh dežel je bil v res-
nici narod v stiski. Zakaj zavest naše pripad-
nosti je obledela v mnogih lažeh, pa tudi v
mnogih zmotah in mnogi krivici. Pod razvali-
nami, pod pepelom pa je tlela iskrica svetega
ognja. V Rusiji, kjer je bil pritisk, ki je ležal na
brezpravnih, najmočnejši, tam se je vzdignilo
naprej trpeče, mučeno ljudstvo in prav isto
pomlad, ko se je oprostil ruski narod carizma,
se je zbudila tudi pri nas zavest, da interna-
cionala ni mrtva, da jo oprostimo le njenih verig,
da jo očistimo sramote, da jo moramo okre-
piti in očvrstniti. Po dejanju Friderika Adlerja,
ki je pretreslo duhove, zbudilo omamljene, ki
pomnjenja majnik v zgodovini Avstrije, so po-
stale glave jasnejše, oči pa odprte. V Avstriji
smo dobili, po dolgi »sramotni noči« zopet
narodsko zastopstvo, čeprav le samo ono, ki
smo ga imeli pred vojno. Javna vest se je
oglasila in vera na lastno poslatev je zadobila
zopet moč nad delavce, preselila se je zopet
v srca žen. Ko je prišel prvi majnik 1917, ga
nismo hoteli več nemo, žalostno praznovati,
hotelimo svoj praznik zopet imeti tak, kakor
je bil prej, dan proletarijata, dan internaciona-
le. Ker smo ga po že zgoraj opisanih zapo-
stavljanih in ponižanih prvokrat zopet praz-
novali, tedaj je ta praznik dobil šele nov po-

men. Bil je vstajenje in zaupanje v našo moč,
vstajenje upanja na internacionalo.

In ta misel, ta nada raste vsak dan, klju-
bujoč vsakršnemu pritisku, vsaki sili. Vse, kar
upamo, kar pričakujemo, moremo dobiti le od
internacionala. Dokler ta zavest ni prešinila
delavce vseh dežel, toliko časa se bomo za-
stojali ozirali po miru in v skrbeh bomo zasle-
dovali vse poteze vsiljene nam diplomacije.

Toda ker vidimo ves naš dobrobit le v po-
bratenju proletarijata vseh dežel, tedaj za nas
ni vseeno, koliko nas je, ki so prišli do te za-
vesti, mi moramo to vedeti.

V tem pogledu je imel prvi majnik še drug
pomen: pregledali smo svojo armado!

O pomlajenju in prerojenju.

II.

Kritikovati je lažje kot delati.

Nič ne bi bilo novega, če bi tudi v Jugoslovanski
socialdemokratični stranki nastali dve struji, ki bi med
seboj razpravljali o vprašanih taktike, organizacije ali
tudi morda teorije. To se je zgodilo že v socialdemo-
kratičnih strankah skoro pri vseh narodih. Kdo se ne
spominja bojev v Franciji, kjer je končno vendar zma-
gala Jauresova struja, v Nemčiji boj med Bernsteinovi-
ci in med onimi, ki jih je vodil Kautsky. Če si ogledamo
pa češke boje centralistov in separatistov, vidimo, da se
bili to vedno le medsebojni boji, in še niso ne na eni ne
na drugi strani oferirali komu drugemu, niti niso prikrilo
misli, češ saj navaden delavec tega ne bo opazil, dasi
je boj naperjen proti njegovi sedanjí organizaciji, oziro-
ma stranki. Mogoče je, da propagatorji naših »mladih«
tako ne mislijo ter potem nevede hočejo biti grobokopi
one stranke, ki kateri se sami prištevajo. Prečital sem
prav mirno in premišljeval njihove razprave v »Demo-
kraciji«, ali med vsem gradivom je pač največ take sno-
vi, ki naj služi meščanskemu časopisju na eni strani, češ
da zaupniki socialdemokratične stranke ne gredo s ča-
som razvoja, da ne znajo ceniti narodne svobode, da jih
delavska masa zapušča, celo da sploh ne umejo, kaj je
politična stranka. Višek teh trditvev pa je podal seveda
pisatelj Ivan Cankar na svojem predavanju v Trstu. Na
svojem predavanju je trdil, da so oni socialdemokratje,
ki so bivali v tujini in so se nekaj naučili ter prišli do-
mov, ustanovili slovenskemu proletariatu strokovne or-
ganizacije, o politični organizaciji pa na slovenskem
sploh ni govora, ker onih par »šlagerjev«, ki so jih pri-
nesli s seboj, to je vse, kar so znali. Sklicuje se na so-
druga Etbina Kristana, ki se je trudil ustvariti tudi po-
litično organizacijo, pa, kar je med vrsticami čitati, se
podtika ostalim zaupnikom, da so menda oni to preprečili.
Ne vem kaj bi mu odgovoril sodrug Etbina Kristan, če bi
bil med nami; vem pa, da bi njegove trditve ne odobra-
val. Dragi Cankar! Res sem proletarec, nisem se tega
učil kakor Ti. Spoštujem Te kot slovenskega pisatelja
ali: kot politik bi se bil že lahko nekaj več naučil. Bi-
val si mnogo let na Dunaju skoro v največjem delav-
skem 16. okraju Ottakringu. Pa če bi bil prinesel tudi
Ti kaj v Ljubljano, pa bi danes imela bela Ljubljana mo-
goče drugačno politično organizacijo. Ali priznal bodeš
sam, da to, kar imamo, in sicer prav skromno politično
organizacijo, to so morali vstvariti oni revni proletarci,
ki so prišli samo s par »šlagerji« iz nemških industrij-
skih krajev in pa oni sodrugi, ki so se sploh morali nau-
čiti organizirati poleg svojega težkega opravila doma.
Dragi mladini! Minila so že tri desetletja, kar delam v
stranki. Na Slovenskem približno 25 let. Kar sem se nau-
čil in kar sem znal, vse sem porabil za povzdigo slo-
venskega proletariata. Organiziral sem politično kakor
strokovno vse po svoji najboljši vesti, da bi koristil slo-
venskim proletarcem in slovenskemu narodu, ki je veči-
noma proletarski; tako pa so delali tudi vsi moji tovari-
ši. Kje pa ste bili Vi? Toliko želje po izobrazbi med
delovnimi sloji, ali Vi jim onega, kar ste imeli in kar ste
znali, niste dali. Niti ne to, kar ste spregovorili na papir, se
niste upali objaviti in povedati delavcem pod svojim i-
menom, temveč anonimno. Zato pa ni lepo, da sedaj po-
magate razdiralcem! Enkrat in za vselej Vam moram
povedati: kdor se imenuje socialdemokrata in dela pro-
ti socialdemokratični stranki ali ji skuša škodovati, je

nasprotnik svoji lastni stranki in je izdajalec delavskega
razreda.

Rekli boste morda, to je zopet »šlager«. Ali prijate-
lji, kaj pa hočejo oni, s katerimi hočete, da se naj zdru-
žimo? Slovenske proletarce osamiti, ločiti jih od delav-
cev drugih narodnosti, samostojno slovensko strokovno
organizacijo, brez stika z drugimi! Jako lepo se to
pove, ali dragi, to pride ali ne tako, kakor hočejo oni,
katerim nas Vi oferirate. Slovenski proletarci si bodo
uredili sporazumno z drugimi stanovskimi brati organi-
zacijo tako, kakor bo odgovarjala sedanjemu ekonom-
skemu in gospodarskemu ter enakopravnemu narodne-
mu stanju. Razbiti vsak stik med proletarci drugih na-
rodov v strokovni organizaciji pa bi bila smrt sloven-
skega proletarijata.

Prav sedanja vojna je kapitalizem tako ojačila, da
bo boj veliko težji po končani vojni. Podjetniki vseh
strok so se navadili med vojno na velik dobiček. Mili-
tarizacija raznih obratov je naučila podjetnike, kako je
vklentiti delavca ekonomično. Skušali bodo po vojni te
razmere ohraniti pod kakšno drugo pretvezo; na drugi
strani pa imamo draginjo, ki ne bo tako hitro pohnjala.
Novi indirektni davki nas čakajo; kaj pomeni to? Ali
je na mestu tako malo uvaževati strokovno organiza-
cijo? Pozabiti na vse druge delavske ekonomične in so-
cialne potrebe, pa imeti brigo le za združitev z onimi,
ki jim ne preti ta ekonomična veriga, ki so siti, in
imeti samo narodni ideal. Dragi »mladini«! Ali ne bi bilo
bolj pošteno, da delate z nami, da storite Vašo dolžnost
ter daste proletariatu Vaše duševne zmožnosti, da se
ojači in pripravi na bodoče gospodarske boje ter izpo-
polni pomanjkljive politične organizacije? Proletarci in
oni zaupniki, katere se v »Demokraciji« tako omalova-
žuje, se zavedajo svoje proletarske narodne dolžnosti.
Svesti so si, da bodo poleg svojih socialnih in ekono-
mičnih bojev morali izbojevati tudi narodno enakopra-
vnost. Ker je tudi v proletarskem interesu, da narodi v
svoji usodi samostojno odločujejo. Povemo Vam, dasi
to ne bi bilo potrebno, ker je znano, da smo in bomo
storili vse, da pride narod do enakopravnosti, da bomo
oni del slovenskega naroda, ki bo v odločilni uri moral
prinesiti največjo žrtev. To pa bodo proletarci storili
radi, če se jih bo tudi v narodu smatralo ne samo za
orodje, ampak da bodo tudi gospodujoči razredi upo-
števali njih mnenje in jih smatrali kot enakovreden del
naroda.

M. Č.

III.

Dragi Verus!

Pravilno in primerno se ti je zdelo, da si v majski
številki »Napreja« izkrivencil pomen in smisel mojega
tržškega predavanja z dne 20. aprila. Koncept tega
predavanja je bil celotno objavljen v »Napreju«, lahko
bi si ga bil torej natanko prebral. Tega nisi storil; dru-
gače bi svojega čudnega »pojasnila« ne bil napisal. Moj
govor je bil namreč tako jase, da ne rabi prav ni-
kakšnega »pojasnila«, tudi tvojega ne, dragi Verus, ne-
poklicani in nepovabljeni kontrolor!

Nadolgo in naširoko mi razlagaš, kaj da je socialno-
demokratična stranka storila dobrega slovenskemu de-
lavstvu. Nato me še poučuješ o značaju stranke, o raz-
rednem boju, o boljsem kosu kruha, o izobraževalnem
delu in še o mnogih drugih stvareh, o katerih sem, dragi
moj Verus, govoril v Trstu jaz sam in, ne zameri, go-
voril boljše od tebe!

Povedal sem za vsakogar — razen zate — dovolj
razumljivo, kako visoko spoštujem in cenim organiza-
torično delo naših pionirjev. Nisem zatajil temelja
stranke, razrednega boja. Nikakor nisem pozabil, da je
delavstvo tista skala, na katero bomo gradili Slovenci
svoj boljši dom. Ali povedal sem tudi marsikaj, o čem-
er ti molčiš, dragi Verus! Tisto namreč sem povedal,
kar je z drugačnimi, le še bolj temperamentnimi besed-
dami izjavil sodrug Kopač ob majskem slavlju v »Mest-
nem domu« ljubljanskem: **da bije zdaj usodna ura za
ves celotni slovenski narod!** Da mora zdaj biti orga-
nizirano delavstvo na slovanskem jugu pripravljeno na
vse! Da je ono, prav ono poklicano stopiti na fronto
v boju za samostojno, neodvisno jugoslovansko državo.
Nihče mi ne more in ne sme očitati, da sem žalil slo-
venski proletarijat, ker sem mu bil prisodil najvišje in
najčastnejše mesto v tem odločilnem boju za osvobo-
jenje narod izpod tujih jarmov! Nič nisem prikrival, da
je stvar jugoslovanske države za nas Slovence in po-
sebnost za slovenski proletarijat krušna stvar, da se v

tistem hipu, ko se otresemo političnega jeroštva tujcev, odrešimo tudi gospodstva tujega kapitala. In da nam je najprej treba svobodnega lastnega doma, predno si ga moremo urediti po svojih načelih in po svoji volji.

To je bil poglavitni smisel mojega tržškega predavanja. Če ga hočeš res vestno prebrati, si poišči tisti dve številki »Napreja«, ki sta ga objavili (96. in 97.)! —

Rad bi ti še kaj povedal o črni kavi, o cigareтах, o literaturi in umetnikih, o popisanih štiriinšestdesetih straneh in tako dalje, toda nikoli nisem bil vnet za dolga prerekanja.

In tako, dragi Verus, ti želim obilo zdravja in dobre slovenščine!

Ivan Cankar.

Politični pregled.

= Iz parlamenta. Iz parlamentarnih kongresov poročajo, da ostane parlament odločen do srede meseca junija. V junijemskem zasedanju bo razpravljala poslanska zbornica o proračunskem provizoriju in o podaljšanju poslaniških mandatorov. Domobranski minister je obvestil predsedništvo obeh zbornic, da ostanejo člani obeh zbornic vključeni v nadalje na dopustu ali oproščeni.

= Cesarjevo pismo. Na velikem ljudskem shodu v Londonu je v nedeljo Ramsay MacDonald izjavil, da je sedaj, ko je Nemčija pričela z veliko ofenzivo, težko govoriti o miru. Obžaloval je, da angleška vlada ponudbo cesarja Karla ni upoštevala. — Iz Rima se švicarskim listom poroča, da bo italijanska vlada v kratkem podala izjavo, s katero hoče opravičiti svoje stališče glede cesarjevega pisma. Pričakovati je novih važnih izjav.

= Nova stranka na Hrvaškem. Na Hrvaškem nameravajo ustanoviti novo politično stranko nekateri politiki, ki stojijo na stališču edinstva in samoodločevanja narodov. Mislijo, da bodo vstopili v to stranko tudi nekateri dosednji pristaši hrvatsko-srbske koalicije in da se bodo v nji zbrali vsi oni narodni elementi, ki niso danes v nobeni stranki.

= Češki Nemci in Nemčija. Iz Prage se poroča nemškemu listu, da je predsednik nemškega »Volksrata« za Češko, dr. Titta, interveniral pri nemškem generalnem konzulu v Pragi, baronu Gebssattelju, v zadevi dobave živila iz Nemčije v pomoč češkim Nemcem. Konzul je izjavil, da se že vrše v Berlinu tozadevna pogajanja. Dr. Titta bo interveniral tudi pri nemškem vnanjem uradu v Berlinu in pri vnanjem ministrstvu v Draždanih.

= Položaj v Ukrajini. V glavnem odboru nemškega državnega zbora je podal državnega kanclerja namestnik pl. Payer pojasnilo o položaju v Ukrajini. Pred vsem je naglašal, da je bil vojaški pohod v Ukrajino potreben zato, da se je zagotovila izvršitev tistega dela pogodbe, ki govori o dobavi žita. Izprememba ukrajinske vlade je izključno ukrajinska zadeva, ki se Nemčije ne tiče. Rada je bila zadnji čas vedno bolj izgubljala tla. Vsekakor so ji konec napravili ukrajinski kmetje in ne nemški organi. Kar se tiče ukaza o obdelavi polja, je izšel zato, ker je vsled preteče razlastitve obstajala nevarnost, da velik del polja ostane neobdelan. Ukrajina bi potem ne mogla izpolniti obveznosti, ki jih je v pogodbi prevzela. Vlada sama se je izkazala kot nesposobna, da bi skrbela za izpolnitev teh obveznosti. Maršal Eichhorn je v popolnem sporazumu z nemškim poslanikom odredil v Ukrajini stanje zvišane varstva ter se morajo vsi prestopki proti javnemu miru in redu obravnavati pred vojnimi sodišči. Tako se je odredilo sodno postopanje in odredila tudi aretacija proti osebnostim, ki so znane iz časopisja. O novi ukrajinski vladi treba naglašati, da so jo ustanovili Ukrajinci sami. Ministrstvo je demokratično; razlikuje pa se od dosedanjega v tem, da ne priznava komunistične teorije o razlastitvi zemlje. Nova vlada je nasproti našim zastopnikom izjavila, da stoji docela na temelju Brest-Litovskega miru in dotičnih dogovorov in da bo ona njenih pravih nalog, da sklene s centralnimi državami dolgotrajno gospodarsko pogodbo.

= Prepozno spoznanje. Radi dogodkov v Ukrajini prinaša berlinski »Vorwärts« oster članek, kjer čitamo: »Vojaška plat v tej zadevi se more mirno pustiti ob strani. Gre se za politično stvar, za katero je vlada odgovorna, pred vsem nemški poslanik pri ukrajinski vladi. Kako pride ta mož do tega, izjaviti se, da zapro ukrajinskega vojnega ministra? Ravnotako bi bilo, ko bi n. pr. gospod Joffe (ruski poslanik v Berlinu) se zadovoljil s tem, da zapro pruskega vojnega ministra. Ako zapro ministra lastni domačini, je notranjepolitičen akt. Aretacija po ljudeh tujedržave pa je sovražno dejanje.

Poslanik je zato tukaj, da vzdržuje mirne in prijateljske zveze z vlado pri kateri je nastavljen, ne pa zato, da odredi aretacije. Prej mora še zahtevati svoje listine. Položaj na vzhodu je neotlažljiv. Mir, ki se je ondi sklenil, je pravo strahovno sredstvo za nasprotnike, ki so z nami še v boju. Z Rusijo se pogajamo, da ostaneta Estonska in Livonska pod njeno nadvlado, tri tedne potem blagodejno sprememo osebo unijo teh dež. v Prusijo. In kako se postopa z ukrajinsko vlado, kateri se je obljubila pomoč, potem ko se je nekaj njenih članov pozaprl? Gotovo bi vsi radi kruh iz Ukrajine. Toda vidimo za enkrat le nepregledno politično škodo, ki se tu dela, ne pa niti koščka kruha, ki bi se lahko dobil. Vprašati hočemo o tem vlado, Mogoče, da poreče, da ne more za vse to nič. Potem je pač še slabše.

= Iz Finske. Finska vlada, ki je doslej imela svoj uradni sedež v Wasi, kakor tudi nemško in švedsko poslaništvo so se preselili v Helsingfors. Kamenjev, ki je bil svojedobno na otoku Aland aretovan, je bil prepeljan v Waso.

= Ženska volilna pravica v Kanadi. Kanadski senat je sprejel zakon o ženski volilni pravici v tretjem branju.

= Republikanska propaganda v južni Afriki. »Times« poročajo iz Captowna v južni Afriki: Generalni guverner lord Buxton je izjavil, da se uvede v južni Afriki vojno stanje, če se ne omeji naraščajoča republikanska propaganda.

Majnik!

(Iz govora sodružice M. Z. na majn. shodu na Jesenic.)

V juniju leta 1889, prav sto let po Francoski revoluciji, je bila ustanovljena v Parizu nova Internacionala, nova zveza revolucionarjev. In prvi kongres nove Internacionala, je določil 1. majnik za praznik mednarodnega proletarijata zbranega pod rdečim praporom socialne demokracije.

Proletarci ne praznujemo prvi maj zato, da se odtegnemo za 10 do 12 ur zatohlim tovarnam in mračnim rudnikom. Prvi maj ni posvečen počitku, temveč boju. Vse, za kar se bori proletarska armada po vseh delih sveta, naj poživi prvi maj. V boju proti kapitalizmu, proti krivicam vlade, proti zatiralcem proletarijata!

Praznik boja! Boj za osvoboditev mezdnihi sužnjev v ljudi, ki bodo delali čistega veselja do dela, boja izkoriščanih za popolnoma svobodno razpolaganje z svojimi silami in zmožnostmi, boj razreda proti razredu, a tudi boj za povzdigo vsega, kar je v nas dobrega, plemenitega.

Da, brezpraven je dandanes še proletarec. Naštejalahko na stotine primerov, ki dokazujejo, da je delavec tudi tam, kjer bi moral vladati in odločevati najstrožja pravica, človek nižje vrste. Zato pa je treba boja, da izsilimo od onih, ki so vstvarili zakone, tudi spoštovanje teh zakonov.

Kje so zakoni že tolikrat obljubljeni, ki naj ščitijo delavčevu zdravje, ki naj ga obvarujejo na stara leta beraške malhe? Kje so zakoni, ki naj priznajo delavski ženi enake pravice, kakor možem? Kje zakoni, ki naj preprečijo izkoriščanje delavk, ki morajo dostikrat poleg dela v tovarni, opravljati tudi domača dela? Teh zakonov ni! Zato pa so hiteli nakladati našim ramam bremena, za katera mo prešibki in so pitali militarizem tako, da nas bo spravil na beraško palico. Parlament imamo menda le še za dovoljevanje davkov. Povzdiga gospodarske moči, socialna politika, rešitev narodnostnega vprašanja, to so zadeve, za katere se resno ne briga vlada, ne poslanci večine. Krepko organiziran proletarijat vseh narodnosti v Avstriji je sila, ki se je boje vladajoči krogi. Poedincev klic se razleti. Če pa so za vnetim klicarjem, organizirani bataljoni, ki podkrije vsako njegovo besedo, tedaj zaleže. Organizacija je čarobna sila, ki bo preustrojila svet.

Praznik boja! Boja proti blaznim zahtevam militarizma, proti vojnim hujskačem, praznik boja za mir med narodi.

Boj sedanjemu sistemu!
Boj vojni! Boj našim izkoriščevalcem!
Vsem enake pravice!
Boj za mir!
Slava prvemu maju!

Dnevne beležke.

— Izredni občni zbor »Akademije« se bo vršil v petek, dne 10. t. m. ob 8. zvečer v gostilniških prostorih Narodnega doma. Dnevni red: Poročilo odbora, volitev, slučajnosti. Vabljeni so na ta občni zbor, ki ima namen oživiti ljudsko izobraževalno delo, vsi, ki se za to zanimajo.

— Nova uredba oddaje tobaka. Finančno ravništvo v Ljubljani razglša, da se uvedejo s 17. junijem 1918 sezname odjemalcev v trafikah (stalni odjemalci), katerim se bo vsak teden prihranila množina, pripadajoča stalnim odjemalcem. Šele morebitni ostanek se bo oddajal osebam, ki niso vpisani v seznamu. Kot stalni odjemalci se smatrajo samo moški, stari nad 17 let. V seznamu se ne vpišejo naslednji: Vojaštvo, če opravlja vojaško službo, vse aktivno moštvo, orožniki, finančarji, policaji in pazniki. Te vojaške osebe se vpišejo v seznam stalnih odjemalcev pod pogoji, da ne bivajo na Kranjskem samo začasno, da nimajo pravice do dobivanja tobaka od vojaške oblasti, ali da prejemaajo namesto istega denarni relutum, ali da se sami prehranjujejo, aktivni gašisti in vojniki armade na fronti, ki so na dopustu, za čas istega, ako traja dopust dalje kot štiri tedne. V Ljubljani se vpišejo v seznam odjemalcev osebe, ki stanujejo ali so zaposlene v enem desetih okrajev, kjer so postavljene trafike. Železniški uslužbenici naj se prijavijo v trafikah na kolodvorih, oziroma v sosednjih trafikah. Vsak kadilec sme biti vpisan kot stalni odjemalec le v eni trafiki. Prijave v svrhu vpisa v seznamke stalnih odjemalcev se sprejemajo v tobačnih trafikah vsak dan dopoldne med 8. in 12. uro in popoldne med 2. in 6. uro ter se zaključijo z dnem 17. maja 1918, prijave pri oddelkih finančne straže pa samo na dan 18. maja med 8. in 12. uro dopoldne. Vsak kadilec ima izročiti prijavno listino v velikosti dopisnice z 1. natančno označbo traf., 2. svoje ime in priimek, 3. svoje rojstno leto, 4. svoj poklic, 5. navedbo, če in kje opravlja vojaško službo, 6. stalno bivališče, 7. naslov dosedanjega stanovanja, 8. naslov zaposlenja, kjer se nahaja podnevu. Trafikantje in organi finančne straže imajo zavrniti tudi take prijave, ki presegajo število stalnih odjemalcev, kateri bi ne mogli z dosedanjim tedensko množino tobaka nikakor postreči. Kadilci bodo dobivali tobačne karte proti legitimaciji pri pristojnem oddelku finančne straže v času, ki se še posebej objavi.

— Smrtna nezgoda. Posesnik Ivan Kuder v Kotredežu je popravljal na svojem gospodarskem poslopju pod. Pri tem je padel skozi odprtino v hlev ter se tako nevarno poškodoval, da je dva dni potem umrl.

— Iz Gorice. Vojaški pridno popravlja tramvajске vozove. Po nekaterih ulicah je že izpeljana vrhnja žica, tako da utegne cestni tramvaj skoro voziti, kar bi bilo prav potrebno. Hoja po mestu je zelo utrudljiva, ob slabem vremenu pa skoro nemogoča. — Dne 5. t. m. je došlo na državni kolodvor 676 beguncov iz taborišča Bruck ob Litvi. Mnogo jih je bilo Kanalcov, Avčanov, nekaj iz Bovca, Steverjana, Sempasa, Vrtojbe, Lokev, Čepovana in Lokavca. Gorjane so prepeljali po pravkar otvorenih bohinjskih progih v domovino.

— Rdeča zastava na zvoniku v tržških Miljah. Prebivalstvo v Miljah je bilo dne 31. januarja precej vznemirjeno. Delavci so zapustili ladjedelnico pri Sv. Roku v znak protesta, ker se je zmanjšala količina kruha, prebivalstvo pa je tudi imelo dosti govoriti o rdeči zastavi, ki je vtilrala raz cerkveni stolp. Nihče ni vedel, kdo je to zastavo spravil na križ. Občinski predstojnik je končno ponudil dvajset kron na građe onemu, ki spravi prapor internacionala z zvonika. Oglasil se je neki vojak, splezal na zvonik in spravil dol rdečo zastavo. Ko jo je nesel na občino, je izustil dvajsetletni delavec Mihael Levakovič besede, radi katerih ga je prijel policaj, češ, da na ta način ne sme žaliti vojakov. Ko ga je policaj peljal v zapor, se mi je Levakovič ustavljal in ga žalil. Pozvan je bil radi tega pred sodnijo in obsojen na dva tedna zapore.

— Najvišja cena za prodajo konjskega mesa. Deželna vlada kranjska določa za drobno prodajo konjskega mesa naslednje najvišje cene: Lédeno meso, jetra in mast 4 K; mišično meso brez kosti 3 K 20 vin.; srce in drobavje, kosti 40 vinanjev za kilogram. Prodajalne, oziroma stojnice, na katerih se prodaja konjsko meso, morajo biti že zunaj ozna-

menovane z dobro čitljivim napisom kot prodajne za konjsko meso.

— **C. kr. domobransko dopolnilno poveljstvo v Ljubljani** se je 3. maja t. l. preselilo v c. kr. l. državno gimnazijo, Gajeva ulica, pritličje na levo.

— **Najdeno usnje.** Pri Prevojah v Kamniškem okraju je dne 29. aprila neki tamošnji posestnik našel v grmovju sveženj podplatov, ki tehtal 82 kilogramov. Podplati so imeli označeno »U. K. F. K. Nr. 5«. Podplati so skoraj gotovo bili kje ukradeni.

— **Tamburaško društvo »Kolo« v Trbovljah** priredi v nedeljo dne 12. majnika izlet na Dol pri Hrastniku in v nedeljo dne 19. majnika izlet na Dol pri Hrastniku in v nedeljo dne 26. majnika izlet na Dol pri Hrastniku in v nedeljo dne 2. junija izlet na Dol pri Hrastniku.

— **Zvišanje poduradniških plač pri trboveljski premogovni družbi.** Poduradniki trboveljske premogovne družbe so v svoji pritožbi na rudokopno komisijo zahtevali, da se jim zvišajo plače, zvišajo draginjske doklade in da se jim nedeljska in čezurna dela boljše zaračunavajo. Pritožbena komisija je obravnavala pod predsedstvom generalnega majornja v. Franza o pritožbi, kjer je zastopal trboveljske poduradnike državni poslanec dr. Ivo Benkovič. Prišlo je do poravnave, po kateri se zvišajo poduradniške plače za 20 odstotkov, dosedanje vojne doklade pa na 130 odstotkov. To novo zvišanje plač velja od 1. aprila 1918 dalje.

— **Navijanje cen za mlada praseta.** Pri nas v Grobelnem in okolici zahtevajo za praseta, ki so stara po pet do osem tednov kar po 200 do 300 kron in še več. Vprašali bi okrajno glavarstvo, če so njega uradi gluhi in slepi, ali pa so brez moči proti temu oduševu? Kako si more mali bajtar, uslužbenec ali delavec, če ima slučajno prostor za rejo prašica, kupiti prase za tako oduševsko ceno, da si bi bilo to za vsakogar potrebno, ker dobijo ne masti, ne mesa. Ne čudite se, če vprašujemo ob teh razmerah, kam pravzaprav plovemo. Vsekakor nas še čakajo trdi časi preizkušnje.

— **Iz Celja.** O našem sobotnem shodu naj omenimo še naslednje zanimivo dogodbico, ki kaže jasno, v kakšnih razmerah se nahajajo slavenski delavci v Celju. Že leta in leta so se vsi delavski shodi vršili v gostilni pri »Železnem travniku«. Tudi sobotni shod po § 2. je bil sklican v te prostore, ki nam jih je gostilničarka rade volje prepustila. Za naš shod se je pa že v soboto zjutraj zanimal celjski župan dr. Ambrožič, telefoniral je na železnico in na druge kraje, ter se trudil zvedeti, kdo bo na shodu govoril. Mislili nismo ničesar slabega. Okolo 6. zvečer je šel referat s sklicateljem shoda k »Zelenemu travniku«, da sta naročila, naj se salon nekoliko pripravi, kar je gostilničarka rade volje napravila. Ob 8. smo prišli spet med lepo število zbranih delavcev. Toda ko hočemo iti v dvorano, je bila ta zaprta in v njej je bila postavljena stotnja ogrskih vojakov. Gostilničarka nam pride naproti ter nam pove, da je dobila ukaz, da mora salon takoj prepustiti vojaštvu, v katerem bo prenočevalo, prav tako so ogrski vojaki zasedli vse gostilničarske prostore kar prej ni bilo v navadi, čeprav so Ogrji že več časa tam. Nam ni preostalo drugega, kakor da si poiščemo druge prostore in se tam snidemo, kar se nam je tudi posrečilo. Drugo jutro so vojaki izpraznili salon in šli tja, odkoder so prišli. Vsi delavci so iz tega sklepani, da to ni bilo nič drugega, kakor manever nemških vojakov, da bi se onemogočili shod slovenskega delavstva. To se jim je ponesrečilo, ker shod se je vršil in se bodo še drugi vršili.

— **Štajerska stavbena družba** je v svoji 42. generalni skupščini na predlog upravnega sveta soglasno sklenila, da zviša svoj akcijski kapital od 674.000 kron na 2.000.000 kron. Stare akcije po 150 kron bodo znašale zanaprej 200 kron. Družba računa že sedaj na živalno stavbeno delovanje po vojni.

— **O naborih in superarbitracijah** je domofranski minister Czapp na neko interpelacijo odgovoril, da se postopa pri naborih v tej vojni v splošno pravtako kakor v mirnem času. Vsačega nabornika se vpraša, ali ima kakšne ranke, in so izšle specijelno stroge naredbe, po katerih moreto osebe, ki pri naboru nimajo pokazati vidnih ali verjetnih hib, k ugotovitvi v bližnjo vojaško bolnico. To je slučajnosti pri bolnih na obeh, srcu, pljučih, trajajočim trganju itd. Potem ko pride zdravniški izpraševalec, ima predsednik naborne komisije izreči sklep, da je »sposoben za črnovojniško službo z orožjem ali nesposoben«. Ako pri tem nastopijo časih zmotnjave, tedaj to ni obtežilno v toliko, ker pride vsak k črnovojniški službi z orožjem sposoben vendar še enkrat ob presen-

taciji pri nadomestilnem kadru k natančni zdravniški preiskavi. Splošno so se izdale odredbe glede skrbne izbire vojaških zdravnikov za naborne komisije. Ravnotako so vojaške osrednje oblasti odredile, da se superarbitracije kar najhitreje izvrše, in so vojaška poveljstva dobila strog ukaz, da posvetijo izvršitvi superarbitracij posebno pozornost.

— **Vojak zabodel orožnika.** Iz Perga na Gorenjem Avstrijskem poročajo: V soboto ponoči so zasledovali tujakšnji orožniki dva dezertarja. Onočni mojster Franc Genetschlager je tudi res našel na oba vojaka, toda plačati je moral to z življenjem. Eden dezertarjev ga je zabodel z nožem v trebuh in v hrbet, tako da je umrl orožnik malo na to. Ostali orožniki so zasledovali dalje pobegla vojaka, streljali za njima, pa brez uspeha. Oba sta ušla brez sledu.

— **V dobi lakote . . .** Iz Hoželic na Češkem poročajo: Nedavno je peljal neki kmet domov konja, ki ga je kupil v Motoli. Pred Hoželicami je pa konj poginil in kmetu ni preostalo nič drugega, kot konja pustiti na cesti in oditi h konjederem, da konja odpelje. Kako se je pa začudil, ko se je vrnil. Ko sta prišla s konjederem zopet na kraj, kjer je kmet pustil konja, sta zagledala le kosti. Konja so ljudje razrezali in kose mesa so skrivaj odnesli lačni delavci, ki delajo na cesti. O stvari pozvedujejo.

— **Rudeča zabava v Berlinu.** »Delničky Diennik« poroča: »Proslava prvega maja je bila v Berlinu preproščena. In vendar se je zgodil v glavnem mestu bogaboječnost in re- da nezasiščen dogodek. V glavni ulici nemškega prestolnega mesta je visela s strehe neke palače rudeča zastava. Berlinske meščane je obšla groza. Uro, dve uri so čakali, kdaj da pridejo gasilci in snamejo rudeči prapor. Gasilcev pa ni bilo. Prapor dela je plapolal mirno dalje. Prestrašeni meščani so vprašali bližnjega stražnika, kaj da se je pravzaprav zgodilo in iz strahu, če se ni izvršil v Prusiji mogoče državni prevrat . . . Stražnik se je držal kisto. Rad, zelo rad bi bil videl, da bi kdo rudeči prapor odstranil — ali ni pomoči . . . Kako pa to? Kako pa to? vpraša meščan. V Berlinu? Na Pruskem rudeči prapor in je policija brez moči . . . Stražnik je kimal žalosten le z glavo. Rudeči prapor pa je plapolal s strehe palače, katere se ne menja za moč berlinske policije — plapolal je s strehe ruskega poslanstva! Da, da, prvega maja je policija v Berlinu pretrpela krute bolečine. Navadno ne pomilujemo, policije, ali sedaj je bila nje muka tako velika, da ji izrekamo svoje sožalje . . . Ta dogodek karakterizira popolnoma položaj na Nemškem in posebno na na Pruskem.

— **Voja in zakonska morala.** V »Mercure de France« je priobčil francoski zdravnik dr. Huot razpravo o »razvoju ženskega afektivnega in duševnega življenja v vojni«. Posebno pozornost daje poglavju o »zakonskih krizah«. Ko so se začeli baviti s tem problemom, pravi dr. Huot, so bili vsi mnenja, da so ostala čustva poročenih Francozov za svoje moške, ki so se nahajali že tri leta na bojišču, nespremenjena, ne da bi sploh kaj vplivala dolga ločitve. Ali je to mnenje opravičeno? Mnogo žen je res občutilo globoko in dolgo nepoznano ljubezen, ki jo je uspravalo prej vsakdanje skrbipolno in brigopolno življenje. Toda koliko žen je spoznalo, da ni to, kar so smatrale za ljubezen, nič drugega, kakor navada in da so bile le pasivno podvržene intimnosti, ki sta jo narekovali pamet in čuti, da pa srce ni igralo pri tem nobene vloge. Pogubni vpliv, ki ga ima vojna na razmere zakoncev, je treba vedno bolj poudarjati, in misleči sociologi so jeli razmišljati o socialni krizi, ki bo nastala na tem polju po končani vojni. Da zdravnik to svoje mnenje objasni, opozarja na zakonske ločitvene tožbe pri nekem touluskem sodišču, ki so tvorile letošnje leto 85 odstotkov vseh tožb. In neki vojak na bojišču je izrekel naslednje mnenje, ki pravtako potrjuje omenjena dejstva: »Izpraševal sem pri svojih bližnjih četah in prišel do prepričanja, da pričakuje cela vrsta nanovo došlih na bojišče le konca vojne, da se ločijo od svojih žen, žal, prav čisto iz le preveč upravičenih razlogov.« Od vseh krivic, ki jih je naprtila vojna človeštvu, je prihodnja zakonska kriza pač najhujša in nobena ni v bolj ozki zvezi s sodobnimi razmerami, kakor prav ta. Nato govori francoski zdravnik še o veliki sili erotičnih instinktov človeka v splošnem in o njih izbruhu v najbolj ogroženem vojnem pasu, kjer »deluje duševni dim granat skoro kot učinek afroditskega stru-

pa«. In končno še omenja, da povzročita te instinkte tudi celodnevno bivanje obeh spolov pri skupnem delu. Večina žen gleda na svoje prestopke z neko tiho resignacijo in brezbržnostjo, skoro, kakor da bi bila žrtev neodvrtljive usode. Nič ne označuje takega duševnega razpoloženja boljše kot splošno rabljena fraza, s katero se danes opravičuje in razlaga vse: »Saj je vojna! Kaj hočete, da počnemo?« Da bržkone nimajo take zakonske razmere le na Francoskem, je menda znano.

Vojna.

Dunaj, 7. maja. Uradno se razglša: Vsled neugodnega vremena je slaboten topniški ogenj. — Šef generalnega štaba.

Berlin, 7. maja. Wolffov urad poroča iz glavnega stana: Zapadno bojišče. Na bojnih frontah zjutraj živalno artiljerijsko delovanje, ki je čez dan ponehavalo. Na severnem bregu Lyse so se izjalovili sunki angleških kompanij. Med Ancno in Semmo so napadli ponoči močni avstralski oddelki. Na obeh straneh ceste Corbie-Braye so dospeli do naših prvih črt. V ostalem se je napad zlomil v našem topniškem ognju. Južno Brimonta so naši napadalniki oddelki sunili preko kanala Aisne v sovražniške črte pri Comreyu ter so dovedli znatno število vjetnikov.

Vzhod: V pristanišču Marinpol so obstreljevale ruske ladje.

Macedonska fronta: Močne angleške čete so napadle sinoči bolgarske pozicije južno Dojranskega jezera. Bile so gladko zavrnjene.

Azijsko bojišče: Samak angleških brigad iz Jerihe preko Jordana na vzhod in severovzhod se je ponesrečil. Po petdnevni litem boju smo vrgli sovražnika nazaj. Del nemških čet se je v teh bojih posebno odlikoval. Plen, ki smo ga vzeli Angležem, je zelo velik. — Ludendorff.

Berlin, 7. maja zvečer. Z bojišč nič novega.

Pariz, 7. maja. Ministrski predsednik Clemenceau, ki je bil v nedeljo odpotoval na fronto, se je vrnil danes v Pariz. Izjavil je, da je dobil na fronti povsem zadovoljive vtise.

Washington, 7. maja. Vojni urad zahteva od kongresa eno milijardo dolarjev kredita za nabavo letal.

Zadnje vesti.

Konferenca avstrijskih Slovanov.

Dunaj, 7. maja. Graški »Tagespost« poroča: Jugoslovanski klub je imel danes pri predsedstvom dr. Korošca večerjo posvetovanja. Vsi govorniki so se izrekli proti odgovitvi državnega zbora. Nato je bila po burnih protestih proti izjavam ministrskega predsednika soglasno sprejeta resolucija, v kateri daje jugoslovanski klub izraz svojemu ogorčenju nad tem, da sprejema avstrijska vlada vsenemški program od Balta do Adrije za svoj program in kako je mogoče resno govoriti o možnosti jugoslovanske države, če se hoče odtrgati in žrtvovati slovensko narodno ozemlje. Hrvatje in Srbi bodo vztrajali ob strani Slovencev, dokler ne izvojujejo skupno neodvisno državo. Nato so izrazili mnenje, da ne dokaže stališče min. predsednika, ki mu ga diktirajo neodgovorni svetovalci, glede na rešitev jugoslovanskega vprašanja le neverjetno diletantstvo pri razpravi evropske zadeve, ampak tudi obžalovanja vredno nevednost. V debati o ustanovitvi nemške mornarske akademije v Trstu se je poudarjalo, da za to ustanovitev ni merodajna nikakršna stvarna potreba, temveč edino le prizadevanje, da se vzame Jugoslovanom možnost še zadnjega zaslužka. Nameravani razglas za preganjanje na jugu smatrajo poslanci za akt odkritega sovražstva proti Jugoslovanom. Nikjer ni bil moten mir. Tako-zvanega vznemirjanja priseljenih Nemcev na Štajerskem in Koroškem je kriv edino le hujšajoči govor grofa Czernina. Izrazilo se je upanje, da ne bo podpirala nobena slovanska stranka vlade na taki podlagi. Glede nameravane razdelitve Češke na okrožja pa so izjavili, da smatrajo enostransko ureditev razmer na severu za dokaz, da vlada Slovanov sovraži, posebno ker bi bila odcepitev jugoslovanskega ozemlja od Štajerske mnogo naravnostnejša in nujnejša. Začudeno so se izpraševali zbrani poslanci, kako more biti zmožna uradniška vlada narodnega zatiranja, za kar bi mogla prevzeti

odgovornost komaj čisto nemško nacionalna parlamentarna vlada. Govorili so nato o protikrepkih, ki sta jih jugoslovanski klub in Češki Svaz dolžna podvzeti v obrambo svojih narodov, nato pa so sestavili delavni komitej, ki sestoji iz več poslancev, in ki naj pripravi v zvezi s Češkim svazom energično obrambno akcijo v parlamentu in domovini. Čehi in Jugoslovani so se v skupni seji zedinili za največje obrambne ukrepe. Končno je bil sprejet enoglasno protestni sklep obeh klubov, ki pravi med drugim: Protestiramo z največjo odločnostjo proti poskusom vlade, da uredi ustavne razmere na podlagi, ki je narodi več ne pripoznajo in ki je že zdavnaj zastarela, in to naredbenim putem brez sodelovanja narodov. Javno poudarjamo, da se krši pravica nad našimi narodi v trenutku, ko se nahajajo najširši sloji po brezprimernem pomanjkanju pred katastrofo lakote. Soglasno protestiramo proti postopanju vlade, ki nastopa proti načelom narodne avtonomije zoper nas z eksperimenti, ki v resnici ne pomenjajo nič drugega, kot novo ojačenje absolutizma in njegovega birokratičnega aparata. Z odgoditvijo državne zbornice se je zopet pokazalo celemu svetu, da Avstrija ne more biti ustavnopravna država in da se pičla, nikomur odgovorna oligarhija ne boji strahovotne člane parlamenta. Nikdar se ne bomo upognili niti pred kakim oktroijem, niti pred kakršnokoli administrativno odredbo.

Iz kluba socialnih demokratov.

Dunaj, 7. maja. Klub nemških socialno demokratičnih poslancev je imel danes plenarno sejo. Predsedstvo je poročalo o odgoditvi parlamenta in o njegovem stališču na konfrenco načelnikov strank, ter je predložilo strankin manifest v odobrenje. Po obširni debati o političnem položaju je klub soglasno sklenil, da se manifest odobri. Predsedstvu se je končno naročilo, naj stori vse potrebne korake, da se parlament kmalu zopet skliče na zasedanje.

Trgovski minister proti centralam.

Dunaj, 7. maja. Trgovski minister baron Wiester je odposlanstvu državne zveze trgovcev s cementom, anonom in mavcem, naglašajoč velik pomen trgovstva, izjavil, da se morajo centrale po vojni brezpogojno razpustiti in da se moramo vrniti zopet k svobodni trgovini. Vojska je pokazala, da se brez svobodne trgovine ne more izhajati.

Proti Seidlerjevi ustavni reformi.

Praga, 7. maja. V sinočni seji mestnega sveta je bila sklenjena izjava, ki protestuje proti Seidlerjevi ustavni reviziji in ugovarja proti ustanovitvi 13 novih okrožij, ki bi pomenjala 13 novih kronovin, med katerimi bi bila Praga po izločitvi njene okolice najmanjša.

Zal, da ni res!

Berlin, 7. maja. Wolffov urad javlja: Po brzojavni agenturi v Amsterdamu razširjena vest angleških listov, da je nek holandski diplomat po naročilu državnega tajnika Kühlmanna angleški vladi predložil določne mirovne pogoje, je popolnoma neosnovana.

Mirovna pogodba z Rumunijo podpisana.

Bukarest, 7. maja. Mirovna pogodba z Rumunijo je bila danes opoldne v gradu Cotroceni podpisana. S tem je obširno diplomatsko delo končano in prehod z vojnega stanja v mirovno stanje na naši celi vzhodni fronti izvršen. V vseh krogih prebivalstva so sklep miru radostno pozdravljali.

Vesti o mirovni ponudbi.

London, 7. maja. V angleški spodnji zbornici je vprašal poslanec Snowden, če je resnična vest, da je nek nevtralen diplomat v imenu centralnih držav vprašal v Londonu, je-li Anglija voljna prijeti mirovna pogajanja. Minister vnanih zadev, Balfour, je izjavil, da Anglija v zadnjem času ni sprejela nobene mirovne ponudbe in da ni v Londonu nobenega diplomata kake nevtralne države, ki bi bil predložil angleški vladi povabilo za neobvezna mirovna pogajanja. Končno je Balfour še pripomnil, da je Haaska brzojavka o mirovni ponudbi nesmiselna.

Listnica uredništva. — I. N. v T. Se strinjamo. — A. B. v Lj. Obrnite se na Strokovno tajništvo (V. Zoré). Ljubljana, Selenburgova ulica 6, II. nadst. — Dr. K. v L. Priporočamo vam, da preberete pravkar izšle Razprave X. strankinega zbora. Odgovor najdete v njih. — L. J. v K. 1) Ne; 2) Ne; 3) Ne. — Obrnite se na odvetnika, ki vam bo svetoval, kaj naprej.

Za tiskovni sklad „Napreja“

nabral sodrug Topp pri veselici 1. maja na Jesenicah K 50.—. Lepa hvala.

Aprovizacija.

Marmelada za Moste. Občani Most, ki imajo rumene izkaznice ubožne akcije s črko B ali C prejmejo marmelado v petek, 10. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: Stranke z rumenimi izkaznicami B: od 8. do 9. št. 1 do 100, od 9. do 10. št. 101 do 200, od 10. do 11. št. 201 do konca. Stranke z rumenimi izkaznicami C: popoldne od pol 2. do pol 3. št. 1 do 120, od pol 3. do pol 4. št. 121 do 240, od pol 4. do pol 5. št. 241 do 360, od pol 5. do pol 6. št. 361 do konca. Vsaka oseba dobi pol kg. — Kilogram stane 2 kroni.

Oddaja semenskega krompirja. Mestna aprovizacija je razpisala oddajo semenskega krompirja za pretečeni pondeljek, toda stranke še sedaj niso prišle vse po krompir, temveč prihajajo še vedno posamezni zamudniki, katerim pa nikakor ni mogoče vsak čas postreči. Zaradi tega odločamo za te zamudnike petek, 10. dan tega meseca. Naznanjenega dne naj pridejo vsi k Mühleisnu na Dunajsko cesto od 8. do 11. dopoldne z izkaznicami, ki so jih dobili pri vojni-žitnem zavodu. Kdor ne pride ob tem času bo ostal brez semenskega krompirja. Vsakomur je na izbiro gališki krompir po 35 vin. kilogram, ali domač krompir po K 1.20 kg.

Krušne komisije bodo uradovale v petek, dne 10. maja od 8. do 1. popoldne. Izdajale se bodo izkaznice za kruh in moko.

Kruh na izkaznice št. 20 se dobi od nedelje naprej zopet v pekarni gosp. Pirca, Sv. Petra cesta.

Prodajalci sladkorja v IV. okraju, naj se zglase takoj v mestno posvetovalnico, kjer dobe nakazilo za kavino mešanico. Vrstni red kavine mešanice se objavi v listih.

Testenine za ubožno akcijo se bodo nakazovale v mestni posvetovalnici in sicer le onim strankam ubožnih akcij, ki še niso dobile testenine v mesecu marcu in aprilu: Na vrsto pridejo stranke I. z zelenimi A in B izkaznicami št. 1 do 300 dne 14. t. m. — II. z zelenimi B izkaznicami št. 300 do 900 dne 15., št. 900 do 1500 dne 16., št. 1500 do 2100 dne 17., št. 2100 do konca dne 18. t. m. — III. z rumenimi C izkaznicami št. 1 do 600 dne 21., št. 600 do 1200 dne 22., št. 1200 do 1800 dne 23., št. 1800 do 2400 dne 24. t. m., od 2400 naprej dne 25. t. m. — IV. z B in C izkaznicami za Vič dne 27. maja. — V. z B in C izkaznicami za Moste dne 28. maja. — Da ne bo po nepotrebnem nastavljanja se še enkrat opozarja, da dobe tiste stranke ubožnih akcij testenine, katere jih niso dobile že v mesecu marcu in aprilu.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Josip Petejan.

Tisk „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani.

Agitirajte za „Naprej“! Pošiljajte ga vojakom!

Kdor zna misliti,

ve, da mora biti vsak delavec član

socialno demokratične stranke.

Zaveden delavec ne bo odlašal, temveč takoj sporočil svoj pristop v stranko z dopisnico. Napiše naj natančno: svoje ime, stan in bivališče in odpošlje na naslov: Josip Petejan, Ljubljana, Učiteljska tiskarna.

Bodočnost gre delavstvu, če bo močno zato vsi v organizacije!

Učenko

== sprejme šivilja. ==

Kje, pove upravništvo.

Išče se

raznašalca ozir. raznašalko

za raznašati „Arbeiterwille“ v Šiški.

F. Batjel - GORICA - Ljubljana - Stalna ulica 2-4 - Stari trg št. 28.

Trgovina in mehanična delavnica.

Moška in ženska dvokolesa

še s staro prevmatiko

šivalni in pisalni stroji, gramofoni, električne žepne svetilke. Najboljše baterije.

Posebno nizka cena za preprodajalce.

Srbenje Garje Lišaj Kraste Najzanesljivejše sredstvo proti temu je **PARATOL** domače mazilo. Ne maže, je brez duha, torej tudi čez dan uporabno. Velik lonček K 6.—. PARATOL - PRAŠEK varuje občutljivo kožo. Škatlja stane K 2'50. Oboje se dobi proti predplačilu ali povzetju pri **Paratol delavnice** lekarnarja M. Kleina. BUDAPEŠTA VII-11., ROZSA UTCA 21.

HELA MOJA
v KINO CENTRAL v dežel. gledališču.
V sredo ob pol 6., 7., 9. zvečer, v četrtek na praznik ob pol 5., 6., pol 8. in 9. zvečer v prekrasnem filmu Ni za mladino.
KADAR LJUBIM.
Predstave za otroke v četrtek ob pol 11. dopoldne in 3. popoldne. Tudi za odrasle zanimivo.
Prednaznanilo. V petek „HELA MOJA“ v tridejanski izvrstni veseloigri „Kdo me poljubi?“ — Lisa Weisse v prvovrstni drami „PLANINKE“.